

UREDNIŠTVO ZARJE je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 8 (tiskarna I. nadst.). Uradne ure za stranke so od 10. do 11. dopoldne in od 5. do 6. popoldne vsak dan razen nedelj in praznikov. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

NAROČNINA: celoletna po pošti ali s pošiljanjem na dom za Avstro-Ogrsko in Bosno K 21.90, polletna K 10.80, tretletna K 5.40, mesečna K 1.80; za pošiljanje celoletno K 26.40; za ostalo inozemstvo in Ameriko celoletno K 36.—

Posamezne številke po 8 vin.

ZARJA

ZARJA izhaja vsak dan razen nedelje in praznikov ob pol 11. dopoldne.

UPRAVNIŠTVO se nahaja v Šelenburgovi ulici št. 6, II., in uraduje za stranke od 8. do 12. dopoldne in od 3. do 7. zvečer. Inzerati: enostopna petitvristica 30 vin., pogojen prostor, poslana in reklame 40 vin. — Inzerate sprejema upravništvo.

Nefrankirana ali premalo frankirana pisma se ne sprejemajo. Reklamacije lista so poštne proste.

Štev. 313.

V Ljubljani, v soboto dne 22. junija 1912.

Leto II.

Finančno razbojstvo.

Narodno gospodarski odsek poslanske zbornice je ta teden sprejel vladno predlogo, ki odpravlja malo loterijo in vpeljuje razredno loterijo, in če ne bo nepričakovanih parlamentarnih ovir, bo zbornica sklepala o načrtu še pred poletnimi počitnicami. Vlada je sporočila odseku, da bi najraje malo loterijo kar takoj odpravila, a da jo od tega koraka odvrtačo finančni in — socialni pomisleki. Finančni — ker razredna loterija v prvih letih ustanovitve ne bo državni blagajni donasala tistega čistega dobička, ki ga daje mala loterija in ki utegne letos narasti na dvajset milijonov kron. Socialni pomisleki — ker bi bilo z odpravo loterijskih kolektur uničeno veliko število eksistenc.

O socialnem pomisleku vlade ni treba izgubljati mnogo besed, zakaj postopno odpravljanje kolektur, ki ga vlada namerava, za prizadete ni posebno tolažilno in bi bilo zanje v pre mnogih slučajih gotov termin za zatvoritev kolektur ugodnejši in koristnejši od večne negotovosti, v katero jih posaja vladni načrt, ko danes ne vedo, kaj bo jutrišnjem z njihovim vsakdanjim kruhom. Vlada »socialna« preteve za pa je bosa tudi zategadelj, ker bi se ob primerni uredbi dal prizadetim in oškodovanim osebam oskrbeti zaslužek pri razpečavanju srečk razredne loterije.

Resen in resničen nagib za vlado, da hoče odpravljajočo loterijo osrečiti avstrijsko prebivalstvo kar z dvema loterijama, je finančne nature: Vlada hoče z odpravo male loterije napraviti sijajno kupčijo in odklanja vsako izgubo tudi pod pogojem, da bo večji dobiček razredne loterije bogato poplačal izgube prvih let. Vlada si od male loterije obeta 1. 1913 devetnajst do dvajset milijonov kron čistega dobička; da zbera finančnemu ministru to darilo, bodo morali loteristi in loteristovke zastaviti devetindeset do štirideset milijonov kron. Vlada namerava odpraviti malo loterijo šele tedaj, ko bo razredna loterija donasala vsaj dvajset milijonov kron čistega in tudi tedaj ne takoj, temveč šele leto potem. Od razredne loterije si vlada že prvo leto obeta čistega dobička šest do sedem milijonov kron in ker v zakonu določen igralni načrt normira, da je vsaj 70 odstotkov vplačanega denarja razdeliti kot dobitke, računa vlada s tem, da bodo loteristi zastavili prvo leto v loteriji deset milijonov kron. Ker bo prvo leto poleg razredne loterije v neomejenem obsegu obstajala še mala loterija s proračunjenimi stavami v skupnem znesku štiridesetih milijonov kron, bo vlada takoj prvo leto izvalila avstrijskemu prebivalstvu iz žepov več nego petdeset milijonov kron.

Finančna modrost meščanskih vlad je kratka in za največjega finančnega umetnika velja tisti, ki najizdatnejše izprazni žep najrevnejšega prebivalstva. Vlada namera, ki gre za tem, da se rastoče vsote pritegnejo loterijski igri, je najhujše finančno razbojstvo, kar so jih avstrijske vlade zadnje čase zagrešile nad prebivalstvom.

Finančni minister Zaleski je v narodno-gospodarskem odseku označil malo loterijo za malopridno napravo — s to svojo izjavo je v čudno luč postavil moralno kvaliteto avstrijskih vlad, ki so desetletja in desetletja živele od te malopridne ustanove... Moralnejša se

zdi finančnemu ministru razredna loterija. Nam se zdi sicer, da je treba precejšnje mero predrznosti, da meri minister loterijo z moralnim vatlom in da išče v očitnem razbojstvu — morale. Ampak višek malopridnosti vidimo v tem, da ustanavlja razredno loterijo poleg male loterije.

Vlada obeta, da bo nastopno leto z zatvortitvijo nekaterih kolektur, s povišanjem stave, s skrčenjem žrebanj zmanjšala malo loterijo za dvanajst do štirinajst milijonov zastavljene svote, kar odgovarja približno čistemu dobičku razredne loterije. Ampak v tem tiči velika zmota! Kdor le količičaj pozna psihologijo loterista, ve, da bo omejitve male loterije le še podžgala igralsko strast in mnogo loteristov, ki bi se ob popolni odpravi male loterije zatekli v zadovoljitev svojega nagona v razredno loterijo, bo s tem hujšo silo pritisnila na malo loterijo, vsled česar bodo stave in dobiček male loterije pač naglo narasli, a dobiček razredne loterije bo običal. Obstanek male loterije bo zaviral razvoj razredne loterije in nam se vse zdi, da finančni minister s tem računa, da hoče zajemati iz dveh vodnjakov naenkrat, da hoče skubiti prebivalstvo v dveh loterijah.

Vlada skuša olepšati uvedbo razredne loterije s praznim izgovorom, češ, da se igral-ske strasti ne da zatreti. Ampak če vladno mnenje tudi velja, ne vidimo v njem argumenta, da si vlada izbira to moralno hibo prebivalstva za vrelc svojih oduševskih dohodkov. In z isto logiko bi vlada lahko obdavečevala tudi druge nagone, ki so še močnejši, n. pr. ljubezensko strast. Namesto, da bi premišljala o odpravi hazardne igre, o škodljivih gospodarskih in moralnih posledicah, pa daje igral-skemu nagonu potuho in ga umetno kultivira in denarno izkorišča.

Vladna predloga pride najbrž še pred parlamentarnimi počitnicami v razpravo v poslanski zbornici; tedaj se pokaže moralna vrednost meščanskih poslancev, če bodo po zasluženju zavrnili nečedno vladno špekulacijo z ljudsko strastjo in če se bodo zoperstavili dovolj energično finančnemu razbojstvu, ki hoče namesto ene loterije kar dve.

Železarska industrija in delavci.

Od začetka tedna zboruje na Dunaju kartelna anketa, ki se peča z železarsko industrijo. Na seji v sredo je prišlo v razpravo vprašanje o vplivanju železarskega kartela na delavske razmere. Socialno demokratična kovinarska centrala je razložila stališče delavcev v obsejni spomenici, ki pravi med drugim: Beseda kartel splošno ni na dobrem glasu. V malomeščanskih krogih pomeni približno izrastek vseh človeških slabosti in najstrožjo sodbo o kartelih slišimo ravno v tistih krogih, ki hočejo rešiti obrt z novimi cehovskimi reformami. In celo industrijem se zdi vsak kartel velik izrodek, na katerem niso udeleženi kot okoriščevalci, ampak jim kratki dobiček, katerega so tako vajeni zahtevati zase kakor svojo pravico. Te sodbe pa delavskega razreda ne morejo zadovoljiti. Pojav mednarodne obsežnosti ni takega pomena, kakor je moderno kartelno gibanje, se ne more kar preprosto subjektivno razložiti iz umiljive dobičkaželosti kapitalističnega sveta, in samo otroci lahko verjamejo, da karteli niso

rezultat objektivnega gospodarskega razvoja, ampak peklenska iznajdba nekaterih posebno slabih ljudi in da bi ne bilo nič lažjega, kakor s pomočjo postavljajoče odpravi kartele zopet s sveta.

Mi smatramo kartele — različno od trustov — za nujno reakcijo proti učinkom kapitalistične konkurence. Stremenje kapitalističnega razvoja ni le uničenje malih obratov, ampak je kratkomalo uničenje slehernega manjšega obrata od strani večjega, močnejšega. In sredstvo, ki ga uporablja, je svobodna, navezana konkurenca. »Vsak zase«, to je glavno načelo rastočega kapitalizma, boj vseh proti vsem je njega življenski element, neprenehoma napredujoča koncentracija, združitev vedno večjih sil v rokah vedno manjšega števila kapitalistov pa je njega učinek. Toda kakor utruji dolgotrajna vojna bojujoči boj pri posestnikih kapitala slednjič nujno potrebo po miru. Zakaj nihče ne ve, ali ga ne zadene usoda premaganca, ali bo močan dovolj, da porazi nasprotnike.

Potem spomenici nadaljujeta o boju proti kartelom: Toda v kolikor gre tem bojevnikom proti kartelom sploh za resno stvar — kadar gre za uspešna sredstva, kakor za odpravo carine, navadno odpovedo — dokazujejo samo, kako malo so jim znani zakoni o gibanju kapitalizma. Zakaj prav zato, ker karteli niso poljubne tvorbe, ampak nujna posledica našega zasebnega kapitalističnega gospodarstva, se ne more voditi s stališča tega zasebnokapitalističnega gospodarstva noben resen boj proti kartelom. Nemožno je obenem obojati kartele in odobravati kapitalizem. Proti kartelom se more boriti samo tisti, ki se bori proti kapitalizmu. Kdor je prijatelj kapitalizmu, se mora sprijazniti tudi z njega nujnimi učinki. Zavedno izpopolnjevanje našega ljudskega gospodarstva v smeri posplošenja: to smatrajo organizirani kovinarji za edin resen in uspešen boj proti kartelom.

Glavna ravnatelja dr. Schuster in Kestranek sta se na seji pečala s spomenico, ki pa jima seveda ni bila nič po volji. Kestranek je spomenico očital, da je tendenciozna in posplošuje. Dejal je, da obdružuje sijajno organizacijo, solidarnost in poštinovalnost delavskih organizacij in bi si naravnost želel, da bi si jih vzeli industrijski kapitalisti za zgled. Dvomi pa, da bi bile te delavske organizacije koristne razvoju industrije. To se kaže zlasti na Angleškem, katere industrija nazaduje. Pri vsaki novotariji se mora vprašati delavstvo. In ravno tam, kjer bi sodil, da bo delavstvo zadovoljno, se pojavijo najhujši spori. Dr. Schuster pa je se povzpel celo do famozne trditve, da ima socialna demokracija interese na tem, če so delavci kolikor možno stalni.

Z obema kapitalističnima gospodoma je najpreje obračunal član komisije sodrug doktor Karpeles. Konstatiral je, da sledi spomenica izključno uradnim statističnim poizvedbam. Potem je polemiziral proti argumentom dr. Schusterja glede na hrepenenje delavcev po rentah in glede na interese delavskih organizacij do kolikor možno velike nestalnosti delavcev. Če je od 17.000 delavcev v Vitkovicah strokovno organiziranih samo 84, tedaj že to delstvo po-bije zadnji trditve. Avstrijski delavec zato beži v tujino, ker ne more prenašati, da ravno po to-

pilnicah ohranjujejo 12urni delovnik, medtem ko ga odpravljajo po vseh drugih industrijskih panogah. Razentega ni v nobeni deželi življenje tako drago kakor v Avstriji. Govornik se je nato temeljito pečal z delavskimi organizacijami na Angleškem in opomnil, da nazadovanja angleške industrije, ki pa nikakor ni absolutno, ampak relativno, niso zakrivile delavske organizacije, temveč specializiranje angleške industrije kakor tudi dejstvo, da je industrija na Angleškem mnogo starejša od nemške in ameriške. Politika angleških delavskih organizacij je pametna, in če je zdaj Angleška v krizi, tega gotovo ni zakrivila organizacija. Da pa angleška industrija v splošnem mnogo mirneje in redneje dela, se ima zahvaliti delavskim organizacijam in tistim podjetnikom, ki jih radevolje priznavajo. Govornik opozarja na delovne razmere v obratih, ki jih vodijo delavci, in na disciplino v njih. Disciplina je tudi v tistih obratih, kjer je organizacija trdo kaznovala tiste delavce, ki se niso uklonili določbi organizacije.

Ekspert sodrug Henrik Beer (zveza kovinarjev) priznava, da je on sestavil spomenico. Naravno je, da pride spomenica do drugih zaključkov kakor podjetniki. Očitane dr. Schusterja, da delavci težje po rentah, nikakor ne velja, čeprav so v posameznih slučajih izjeme; kajti vsak boljše plačani delavec bi bil nespamet, če bi delal s takimi vodstvi, ker bi vendar skoro nič ne dobil od avstrijske zavarovalnice za nezgode. Topilniška industrija ima za delavce mnogo nevarnosti, ki se dajo zmanjšati samo s socialnoreformatoričnimi odredbami. Primerna uravnava delovnega časa je najizdatnejše sredstvo. Največ nezgod se zgodi proti koncu tedna, ko je vsled prenapornega dela utrujenost delavcev že skrajna. Avstrijski delavci so zelo spretni; dokaz je to, da v Nemčiji avstrijskega delavca v Kruppovih tovarnah višje cenijo od nemškega. Ne taji, da je avstrijski delavec zadaj za angleškim, ampak tega so krivi izključno avstrijski tovarnarji.

Nato so govorili zastopniki delavstva. Ekspert sodrug Tuller je naslikal grozne razmere po plavžih alpske montanske družbe v Donavicu in izjavil, če delavci ne dobe osemurnega delovnika po mirnem potu, si ga bodo pa izsilili.

Govorili so še drugi zastopniki in podali izjave o neznosnih razmerah v avstrijskih plavžih. Prišlo je tudi do male polemike med generalnim ravnateljem Kestranekom in sodrugom Karpelesom. Ravnatelj Kestranek je opomnil, da bi pomenilo skrajšanje 12urnega delovnika na 8urni povečanje števila delavstva. In ker bi delavci zahtevali za osemurno delo tisto plačo kakor so jo dobivali za 12urno, bi se stroški povišali za polovico. Sodrugi dr. Karpeles je odgovoril, da dajo višje plače in krajši delovnik impulz za uvedbo tehničnih sprememb, ki bi se drugače gotovo ne uvedle. Zategadelj so višje plače in krajši delovnik najvažnejše sredstvo za pospeševanje industrije.

Eksperta zveze kovinarjev sodruga dr. Karpeles in Beer sta napravila s svojimi strokovnjaškimi izjavami velik vtisk.

Ljubljana in Kranjsko.

SVEN HEDIN:

Boj z levi.

(Konec.)

Položaj je postal še nevarnejši, ko so napredovali z gradnjo železniškega tira dalje in dalje, in je ostalo le nekaj delavcev ob mostu reke Tsave. Mejo so še povišali, ogenj je plapolal kakor največja grmada, straža je bila postavljena na vseh koncih in krajih, puške so bile nabite in v vsakem ležišču je bil en delavec po praznih oljnatih posodah, da bi prepočil zver. Strah je delavce tako prevzel, da so bili popolnoma otrpli in še streljati niso mogli, če so zagledali leva tik pred seboj. Celotno iz bolniškega šatora so odnesli levi enega bolnika. Prihodnja žrtev je bil nasač za vodo. Ležal je tako, da je imel glavo sredi šatora in noge proti vratom; lev je preskočil ograjo, zgrabil delavca za noge in ga vlekel za seboj. Nesrečnik se je oprl pri zaboja, potem vrvi, s katero je bil pritrjen šator, a vrv se je odtrgala. Lev je vlekel svojo žrtev ob ograji, poiskal primeren prostor, da je šel skozi mejo in se je splazil na drugo stran, kjer ga je čakal še en lev, s katerim sta si delila plen. Prihodnje jutro so našli ob ograji ostanke obleke in koščke mesa, odtrgano roko s prstanom. Prstan so poslali delavčevi ženi v Indijo.

Potem je bil nekaj časa mir. Levi so imeli najbrže opraviti druge in ker je postajala vročina vedno hujša, so spali delavci zunaj. Neko noč so sedeli delavci okoli ognja, kar skoči lev čez plot, obstoji pred delavci in jih zrejo gleda. Vsi preplašeni planejo delavci kvišku in mečejo v leva kamenje in goreče trske. Ali lev se ne zmeni prav nič, skoči na enega izmed delavcev in plane z njim skozi ograjo. Pred ograjo je čakal drugi lev in 30 metrov od ograje proč sta požrla plen.

Vsako noč skozi cel teden je čakal polkovnik v enem izmed ležišč, o katerem je pač mislil, da pridejo zveri v vas. Rekel je, da ne razdraži kmalu nekaj tako živce kakor brezuspešno čakanje. Čul je iz daljave opominjajoče tuljenje roparjev, a umolknil so takoj čim so se približali taborišču. Straža je tedaj zaklicala: »Čuvajte se, bratje, hudič prihaja!« In čez nekaj hipov so že odmevali obupni klici v tiho noč. Zveri so vlekli svoj plen. Končno sta postala leva tako predrzna, da sta oba skupaj preskočila ograjo in da je vsak odnesel po enega moža. Nekoč se ni posrečilo enemu izmed levov, da bi spravil svojo žrtev skozi ograjo, izpustil jo je moral in se zadovoljil z deležem, ki mu ga je privoščil tovariš. Delavec, ki ga je lev izpustil, je bil pa tako grozovito razmesaren, da je umrl, še preden so ga prenesli v bolniški šator.

Neprestan strah pred smrtjo, noči brez spanja, so pripravile delavce ob vso moč, nič več niso mogli zdržati tega stanja, pričeli so stavkati. Prišli so v Afriko, da bi z delom pri železnici zaslužili svoj življenski obstanek, ne pa da bi bili levom za hrano. Nekega dne so ustavili vlak, pometali vanj svojo prtljago in se odpeljali proti obali. Nekaj pogumnih je pa le ostalo pri polkovniku. Ti so se ponoči skrivali po dreveh, v rezervoarju na postaji ali v pokritih jamah, ki so jih izkopali v šatoru.

Polkovnik Patterson je nato pisal nekemu svojemu tovarišu in ga prosil, naj mu pride na pomoč pri levjem lovu. Vlak, s katerim se je bil pripeljal Pattersonov prijatelj, je imel zamudo in bilo je popolnoma temno, ko je stopal po ozki stezi skozi grmičevje proti šatoru. Spremljal ga je sluga, ki je svetil. Na pol pota od kolodvora plane iz pobočja nekega hriba lev na potnika, skoči Angležu na hrbet in mu s svojimi krepkimi tacami zada štiri globoke rane. Odvedel bi ga bil s seboj, ako bi ne bil

sprožil Anglež karabinerja. Lev je bil omamljen in je spustil svoj plen, a hitro je skočil na sluzabnika in izginil v temi s svojim plenom.

Nekaj dni potem pride k polkovniku neki Suaheli, potomec arabskega očeta in zamorske matere, ter pove, da je lev ravnokar uplenil osla in da se čisto v bližini gosti z njim. S selom se je polkovnik takoj odpravil na določeno mesto in je že od daleč zagledal iz grmičevja rumeni hrbet zveri. Vodnik je bil neoprezen in je stopil na vejo. Lev je vsled šuma izginil v neprodornem grmičevju. Polkovnik je hitel in je sklical vse ljudi, kolikor jih je mogel dobiti. Ljudje so vzeli s seboj bobne, pločevinaste ročke, obstopili gosto grmičevje in se pomikali počasi dalje med groznim ropotanjem. Polkovnik je prežal na mestu, kjer bi se morala zver prikazati. In res! Kmalu je prišel močen lev, razjarjen in besen, ker ga motijo. Počasi je šel popolnoma v ravni smeri, večkrat je obstal in njegove misli so se tako izključno bavile z ropotanjem za njim, da ni zapazil lovca. Samo trinajst metrov sta bila lovec in lev narazen; polkovnik dvigne svojo dvocevko — lev zasliši neko gibanje, pogleda, zasadi prednji nogi v zemljo in se pripravi na skok, jezno sopeč, prednji zob se mu blešče. Polkovnik meri na glavo, pritisne — a puška se ne sproži.

Ali v tem trenutku se obrne lev in se splazi nazaj v goščo; neke je počil strel, lev je odgovoril nanj z razjarjenim tuljenjem. Polkovnik je moral čakati do noči. Dvocevko si je bil v naglici izposodil, za noč si je pa pripravil lastno orožje. Osel je še vedno ležal tam kakor zjutraj. V bližini mrtve živali so postavili štiri metre visoko strelno stojnico. Ko je solnce zahajalo je šel polkovnik na ploščo. Ob ekvatorju traja mrak le malo časa, ako ne sveti mesec, postane silno hitro temno kakor v rogu. V takih nočnih težah, ko je svetloba iz roga, polkovnik

neki mir, ki dela človeka plašnega. Patterson je sam priznal, kako mu je prihajalo od minute do minute tesneje. Puško je držal v roki in čakal nepremičen. Z gotovostjo je vedel, da bo prišel lev in s svojim tovarišem požrl osla, ker iz taborišča delavcev ni bil čul doslej še nobenega krika.

Ali ni sedaj zašumelo tako, kakor bi se bila združila suha veja pod silno težo? Mogočno telo se je stiskalo skozi grmovje, to se je slišalo natančno. Potem brezglasna tišina. Sedaj globok vzdih, znamenje lakote — zver je bila v najbližji bližini. Zopet je zašumelo rahlo skozi grmičje, potem je pretrgal nočno tišino ostuden, grozen krik. Lev je zavohal človeka. Ali se bo obrnil? Ravno nasprotno, ne zmeni se več za osla, ampak naravnost koraka tje, kjer čaka polkovnik.

Dve uri je lazila zver okoli lovca, vedno v ožjih krogih. Lovca je postajalo strah in groza. Kaj to? Nekaj mehkega začuti na tilniku — »sedaj me ima pošast«, si je mislil, ali bila je le sova, ki ni opazila nepremične polkovnikove postave.

Vendar je lev preračunal svoj načrt in se pripravil za naskok. Komaj se je razločevala zver od peščenih tal. Tedaj počí prvi strel skozi noč, lev silovito zarjuje in zbeži v najbližji grm, kjer se valja semtertja, še vedno rjove od bolečin. Glasovi ponehajo, potihnejo popolnoma, še nekaj dolgo zategnjenih vzdihov, s prvim roparjem je bilo obračunano.

Preden je še napočil mladi dan, so šli delavci s trombami in bobni in nosili polkovnika okoli mrtve zveri. Vrskali in peli so, da je kar odmevalo. Drugi lev je nadaljeval s svojimi obiski, a so ga kmalu nato tudi usmrtili. Delavci so zopet mirni hodili na delo in polkovnik je postal znan po vsej okolici.

hodno. Ampak južna železnica z zgrajenim prelazom hudo izkorišča občinstvo, ki je navezano na hojo preko železniške proge. Železniške zapornice so dosledno zmerom vso noč zaprte, ne glede na to, če vozijo vlaki po progi ali ne. Železniška uprava skopari pri čuvajih, uslužbenih pri prehodu na Dunajski cesti, ki imajo v resnici zelo naporno službo in insinuirajo občinstvu, da dela na ljubljenski prometni turistične vaje preko železniškega prelaza. Apeliramo na upravo južne železnice, da priznase našim nogam in napravi temu prometnemu škandalu, ki nima nikjer na svetu primere. kraj in konec!

— V soboto vsi v Narodni dom! Prihodnjo soboto popoldan bo na vrtu Narodnega doma v Ljubljani velika ljudska veselica, ki jo priredi ljubljanske organizacije v prid tiskovnemu skladu »Zarje«. Sodelovali bodo pevski in tamburaški zbor »Vzajemnosti« ter »Rudarska godba delavskih organizacij iz Trbovelj«. Vabila in vstopnice so se že začele razpošiljati in prosimo vse kolpolarje, da skušajo po možnosti vse oddati. Podrobnosti o veselici priobčimo prihodnji teden.

— V Trnovem v Ljubljani bo v ponedeljek ob 8. zvečer javen shod pri M. Sokliču, pred Konjušnico 4, na katerem poroča sodr. Etbil Kristan, občinski svetnik v Ljubljani, o političnih razmerah pri nas.

— Družinski kruh iz pekarnice »konzumnega društva za Ljubljano in okolico« je izredno dobre kakovosti. Tehta 1 kg 75 dkg in stane 56 v. Ostane 5—6 dni sveži, dober in okusen. Dobi se v vseh prodajalnah konzumnega društva.

— Drobne iz pekarnice konz. društva se dobe po izredno nizkih cenah. Vpraša se v prodajalnah društva.

— Stavbna sezona je letos v Ljubljani precej medležja kakor druga leta. V Copovi ulici je prizidek k tovarniškemu poslopju Ivana Bonača dograjen do drugega nadstropja. Na vogalu Elizabetne in Ciril in Metodove ulice ograjeno stavbišče za novo jezuitsko cerkev sv. Jožefa in stavbno kamenje je pripravljeno. V kratkem začno izkopavati temelji. Barbičeva vila v Hradeckega vasi je dogotovljena, prav tako vila »Kranjske stavbinske družbe« ob cesti na Rožnik. Vilo Hayne ob Zarnikovi ulici ometujejo. Zaspajane Zelene jame ob progi južne železnice čvrsto napreduje; doslej so jo zasuli do izmenjalnišča. V Hradeckega vasi je dogotovljena enonadstropna hiša J. Hlejša. Na Poljski poti sta projektirani dve hiši. Hiši na dvorišču Vincencijevega društva na Kotnikovi ulici sta do polovice očiščeni, prav tako M. Kokaljeva hiša na podaljšani Škofji ulici. Pešpot pred Prelovske vilo na Zarnikovi cesti in pred Mayerjevo hišo na Franca Jožefa cesti so takovalni s kamenitimi ploščami. V Schreyerjevi hiši (Filipov dvorec) na Francem nabrežju so zidarska in tesarska dela končana. Na periferiji mesta je zidanje živahnejše nego v središču, zlasti na Glincah, na Viču in v Spodnji Šiški je zrastle v letošnji stavbi seziji iz tal mnogo novih zgradb. — Na novoregulirani Gruberjevi cesti (Nadvojvode Friderika ulica) se dela bližajo zaključku. Vsled poglavitne te ceste je potrebna tudi primerna regulacija Domobranske ceste in Streliške ulice. Na novem jezcu montirajo priprave za električni tok. Vrhnji del ceste in del brega je dobil železno ograjo. — Dovažanje kamena iz Podpeči se nadaljuje. Vsak dan pripelje parnik štirikrat po dva velika čolna. Kamenje izkladajo na bregu Ljubljance na Prulah.

— Stavbna zadruga zasebnih uradnikov v Ljubljani. Splošna draginja stanovanj posebno pa pomanjkanje malih stanovanj, ki ga zelo občutijo tudi zasebni uradniki, je rodilo to prepotrebno zadr., katere namen je priskrbeti svojim udom zdrava in cena stanovanja s tem, da gradi eventualno kupuje hiše. Pravila so že registrirana. Zadruga stoji na strogo in izključno gospodarskem stališču. Člani zadruge postanejo lahko le tisti, ki so zavarovani pri deželnem uradu splošnega pokojninskega zavoda za nametščence v Trstu. V kratkem bo občni zbor, ki se pravočasno naznani. Že danes opozarjamo vse zainteresirane na to prepotrebno zadrugo. Pri glase sprejema g. Silvester Škerbinec, prokurist podružnice Jadranske banke v Ljubljani.

— »Glasbena Matica« v Ljubljani priredi 24. junija 1911 I. produkcijo. Spored: 1. a) Grieg: Poetična slika, b) Heller: V gozdu. Na klavir igra g. Ivan Zargi. (Sola gđc. J. Chlumecke, 6. razred.) 2. Grieg: a) Iz suite »Peer Gynt«: b) Jutranje razpoloženje, c) V palači gorskega kralja. Na klavir igra g. četveročrno gđc. Cirila Bole, 5. razred, in Nada Komotar, 6. razred. (Sola gđc. J. Chlumecke.) 3. R. Schumann: Sanjarija. Na gosli svira gđc. Vincencija Ravnikar. (Sola g. Vedrala, 4. razred.) 4. a) Grečaniinov: Nokturno, b) Heller: Sprehod osamljenega. Na klavir igra gđc. Mar. Torelli, (Sola g. J. Chlumecke, 6. razred.) 5. a) Dvojak: Slovanski ples, Op. 72, št. 8. b) E. Abesser: Cigani v gozdu. Četveročrno na klavir igra gđc. Ana in Elza Sturm. (Sola g. Pavčiča, 6. razred.) 6. a) Dr. B. Ipavic: Ciganka Marija, b) Dr. B. Ipavic: V spominsko knjigo, c) A. Nedved: Ljubici, Pesmi, poje gđc. Štef. Skrbinšek. (Sola g. M. Hubada, 3. razred.) 7. Raffi: Taranella. Na klavir igra gđc. Vera Rekar. (Sola g. V. Talichove, 7. razred.) 8. Grieg: Norveški svatbeni sprevod. Na klavir igra gđc. Ana Bartl. (Sola g. V. Talichove, 7. razred.) 9. Raffi: Tretji stavek iz sonatine v C-duru. Na klavir igra g. Stanko Komar. (Sola g. V. Talichove, 6. razred.) 10. a) Fr. Drdla: Madrigal, b) St. Wahl: Ogrski. Na gosli svira g. Karel Planinšek. (Sola g. J. Vedrala, 4. razred.) 11. a) Dr. B. Ipavic: Nezakonska mati, b) O. Dev: Vzdihi. Pesmi, poje gđc. Štefanija Skrbinšek. (Sola g. M. Hubada, 3. razred.) 12. a) A. Dvojak: Na starem gradu, b) Fr. Schubert: Impromptu v Es, Na klavir igra gđc. Mar. Breskvar. (Sola g. J. Chlumecke, 7. razred.) 13. Čajkovskij: a) Barkarola, b) Jasne noči, c) Karneval. Na klavir igra gđc. Ivana Lampe. (Sola g. Fr. Gubiča, 7. razred.) Začetek točno ob pol 8. zvečer. Občinstvo se prosi, da stopa v dvorano pred začetkom produkcije in

eventualno v odmorih med posameznimi točkami. Med izvajanjem posameznih točk v dvorano stopati ni dovoljeno. Gojencem pri produkcijah ni dovoljeno odzivati se ponovnemu odobranju.

— Glasbena Matica priredi koncem šolskega leta tri javne produkcije gojencev Gl. Matice. Vršile se bodo v dnevi 24., 25. in 27. junija t. l. v dvorani hotela »Union«. Vstop je brezplačen. Za ono občinstvo ki hoče prispevati k pokritju stroškov, so rezervirani sedeži po 1 K in se dobivajo v trafiki gđc. Jerice Dolenceve v Prešernovi ulici in na večer produkcij pri blagajni. Končni izpiti v glasbeni šoli bodo dne 1., 2., 3. in 4. julija.

— Velik kres bo danes zvečer v hotelu »Bellevue«. Obenem se vrši tam tudi koncert. Več v inseratu.

— Zvit tat. Pred kratkim je bil nekemu šoferju v Metliki pri Celju ukraden zlat prstan, katerega je menda izmaknil nek nemški popotni obrtni pomočnik. Znal jo je tako izviti, da si je izposodil pri nekem kovaču kolo s pretvezo, da se pelje z njim za tatom proti Ljubljani. Kovač pa sedaj že čaka in čaka, a lovca za tatom le ni nazaj, ker je je neznanec brčkone kje prodal. Kolo je trdke »Puch« in je vredno 170 K.

— »Ideal«. Spored za soboto 22., nedeljo 23. in ponedeljek 24. junija 1912: 1. V katalonskih hribih. (Lepa potovalna slika.) 2. Tekoči zrak. (Velezaniniv znanstven posnetek.) 3. Gospod se hoče zabavati. Samo pri zadnji predstavi. 4. Kralji v pregnanstvu. (Senzacijska, učinkovita drama v treh delih. Film prinaša senzacionalno afero.) Pri vseh predstavah, 5. Rozalija, špiritistinja. (Velekomično.) Popoldanski spored v teh dneh traja 1 in pol ure. Soboto od 4. do pol 6. ure in od pol 6. do 8. ure. Nedeljo od 3. do pol 5. ure in od pol 5. do 6. ure.

Najboljša pijača ob vročem poletnem času je dobra kava. Ona človeka kar nekako osveži in okrepi, da ložje prenaša poletno vročino. Saj celo turisti priporočajo kot najboljšo osvežilo na popotovanju mrzlo kavo. Našim gospodinjam je znano, da se daj najboljša kava napravi s Kolinsko kavno prmesjo, ki se kavi pridene. Kolinska kavna prmes sluje kot najboljši kavni pridelatek. In po pravici. Ona daje kavi izvrsten okus, prijeten vonj in lepo barvo — torej vse one lastnosti, ki jih od vsake dobre kave zahtevamo. Najbolj pametno ravna torej ona gospodinja, ki priveda kavi izvrstni kavni pridelatek: Kolinsko kavno prmes. Taka kava bo namreč vsakemu najbolj ugajala.

Štajersko.

— Trbovlje. V nedeljo 23. t. m. prirede sodrugi iz Trbovelj in Hrastnika izlet v Pleskovo. V Pleskovem bo skupna gozdna veselica v prid delavske godbe organiziranih delavcev v Trbovljah. Sodrugi iz Trbovelj se zbero ob 2. popoldne na dvorišču »Delavskega doma«, sodrugi iz Hrastnika se snidejo ob 2. popoldne pred konzumnim društvom, odkoder odkorakajo na veselični prostor. Za dobro postrežbo, jedila in pijačo je preskrbljeno. Sodrugi, delavci, udeležite se izleta in veselice v obilnem številu!

— Gimnazija v Celju. Vpisovanje v I. razred samostojnih nemško-slovenskih gimnazij-skih razredov v Celju bo 6. julija in 16. septembra t. l. od 8. do 10. ure popoldne.

— Zaradi dekleta. V Koštomajevi gostilni v Bukovškem žlaku sta te dni popivala kmečka fanta Fr. Ambrož in Karol Starovaršnik. Pri drugi mizi sta sedela pa delavca Karol Koštomaj in Janez Pekelšek iz Teharja. Začeli so se vsi štirje med seboj zaradi nekega dekleta prepirati. Oba delavca sta zapustila gostilno, se oborožila z ročicami ter šla v nek grm ob poti Ambroža in Starovašnika čakati. Ko sta šla slednja dva proti domu, sta skočila Koštomaj in Pekelšek iz grma ter ju začela neusmiljeno pretepali z ročicami. Oba napadena sta dobila težke poškodbe in so ju morali spraviti v bolnišnico. Koštomaja in Pekelšeka so pa izročili okrožni sodniji v Celju.

— Nov brzovlak Dunaj—Maribor. Od dne 27. junija do 14. julija bo vozil med Dunajem in Mariborom nov brzovlak. Dunaj bo ta vlak zapustil ob 11. uri 35 minut in bo privozil v Maribor ob 4. uri 43 minut popoldne. Iz Maribora proti Beljaku odvozi ta vlak ob 4. uri 57 minut.

Koroško.

— Interurban v Borovljah. Telefonska postaja v Borovljah je dobila interurbano zvezo z glavnimi mesti v Avstriji in v Budimpešti.

— Smrt rudarja. Predkopač Josip Leitner iz Spitala je hotel izpodkopati v Hüttenbergu večjo plast zemlje. Pri tem se je plast utrgala in mu padla na drog, ki se mu je zasadil v trebuh. Leitner je v kratkem umrl.

Istra.

— Nadomestno deželnozborsko volitev v Pulju, ki je bila razpisana na 23. junija, je namestništvo odgodilo in se vrši volitev šele v nedeljo, dne 28. julija.

— Velika avtomobilska nezgoda na Učki gori. Avtomobilska planinska tekma je zahtevala troje žrtve. Na potu čez Učko goro se je avtomobil št. 5, ki je last Alfreda Fischerja iz Berlina, pokvarilo kolo. Šofer je lastnika takoj opozoril na nezgodo, a leta mu je ukazal, da naj vozi naprej. Na vožnji z Učke gore je naenkrat odpovedala zavora. Šofer je vozil z vso naglico in ravno v trenutku, ko je odpovedala zavora, z vso silo zadel ob skalo, ki je štrlela na cesto. Šunek je bil tako močan, da sta Fischer in njegova soproga odletela z voza in padla na skalo. Žena je obležala mrtva na licu mesta, Fischer je izdihnil čez nekaj minut. V vozu je bil kot kontrolor ritmolster Watzel, ki je pri padcu dobil težke poškodbe, si prebil črepijo in polomil rebra; pretresel si je tudi možgane. Po nevarnosti so takoj prenesli v koč na Učki gori, a je podlegel težkim notranjim poškodbam. Šofer je ostal popolnoma nepoškodovan.

— Kolikorkrat izda marsikdo po nepotrebnem še več kot dve kroni; a »Slovenski Ilustrovani Tednik« stane za četrta leta le dve kroni ter priobčuje toliko zanimivih slik in zabavnega ter poučnega čtiva, da bi »Slov. Ilustrovani Tednik« naj ne manjal v nobeni slovenski rodbini. Naročite si ga!

Volitve v obrtno sodišče v Trstu.

V nedeljo 23. t. m. se vrše volitve prisodnikov in namestnikov za I., II. in III. skupino obratov v obrtno sodišče v Trstu. Tržaška strokovna komisija je izbrala, dogovorno z organizacijami krajev, ki spadajo pod to sodišče sledeče sodruge kot kandidate:

Skupina II. Rdečkasto-rumene glasovnice.

Mala obrt.

Prisedniki:

1. Cecutti Vilhelm, delavec, Trst, Ul. Concordia 7.
2. Krišćak Josip, zidar, Trst, Sv. M. Magdalena zgornja 657.
3. Schneider Fran, krojač, Trst, Ul. Settefontane 1.
4. Schurch Paskal, knjigovezec, Trst, Ul. F. Venezian 16.
5. Suber Ivan, litograf, Trst, Ul. Farneto 44.
6. Visintin Dominik, zidar, Trst, Ul. Giuliani 27.
7. Zheva Ignac, pek, Trst, Ul. M. D'Azeglio 20.

Namestniki:

1. Bracich Alojzij, kovač, Trst, Ul. M. del Mare 6.
 2. Fernetig Ivan, mizar, Trst, Ul. Giuliani 34.
 3. Miani Peter, klesar, Trst, Ul. Concordia 7.
 4. Sossi Martin, zidar, Trst, Ul. Scoglietto 261.
- Prisednik vzklicnega sodišča:
Vrubel Viktor, strojnik, Trst, Ul. Montecuculi 93.

I. skupina. Zelena glasovnica.

Veleobrt.

Prisedniki:

1. Božiglav Edvard, kotlar, Trst, Ul. Gasparo Štampa.
2. Fabbro Josip, kotlar, Trst, Ul. Madonnina 40. parelli 4.
3. Jeluscheg Konstantin, strojnik, Ul. G. Schiap.
4. Lovisato Fran, kovinar, Ul. L. Papiriano 8/1.
5. Vaccari Ivan, kotlar, Ul. Calvola 10.
6. Zorn Hektor, elektricist, Ladjedelnica sv. Marka.

Namestniki:

1. Daus Maksim, strojnik, Sv. Alojzij 753.
 2. Sebitsch Josip, strojnik, Ul. Crist. Colombo 7.
 3. Colja Ivan, mizar, Lloydova ladjedelnica.
- Prisednik vzklicnega sodišča:
Coglievina Anton, strojnik, Ul. G. Schiapparelli 4.

III. skupina. Rožnata glasovnica.

Trgovski uslužbeni.

Prisedniki:

1. Orlando Roko, trgovski uslužbenec, Trst, Ul. Cavana 13.
2. Rovere Viktor, trgovski uslužbenec, Trst, Ul. S. Michele 17.
3. Tassan Menotti, trgovski uslužbenec, Trst, Ul. Farneto 14.

Namestniki:

1. Lenardon Josip, trgovski uslužbenec, Trst, Ulica Barriera 10.
2. Slivitz Anton, trgovski uslužbenec, Trst, Ul. Giulia 55.

Vzklicni sodnik:

Turek Angelj, trgovski uslužbenec, Trst, Ul. di Chiadino 686.

Trst.

— Volitve v obrtno sodišče. V nedeljo 23. t. m. se vrše torej volitve treh važnih skupin prisodnikov in namestnikov v obrtno sodišče. Sodrugi, ki so dobili za agitacijo potrebna navodila, so naprošeni, da izvrše še v zadnjem trenutku svojo dolžnost. Vsi se morajo zavedati važnosti dejstva, da bodo sodili spore med delavci in delodajalci tudi zavedni delavci. Vsem torej še enkrat, na dolo!

— Nova ljubljanska tromba N. D. O. se je osmelila v svoji četrtkovi številki objaviti uvodnik, spleten v Trstu iz samih laži. Pobijati laži, ki jih objavljajo razni listi proti socialni demokraciji in njenim organizacijam, je brezplodno delo. Ne zaleže nič! Konstatiramo samo, da so stopili tržaški slovenski zidarji v ponedeljek v stavko pri štirih stavbah, ker so delodajalci najeli neorganizirane delavce. Organizirani zidarji so se podali na delo šele tedaj, ko so delodajalci neorganizirane odstranili ali pa so se ti organizirali. Konstatiramo končno z veseljem, da so med neorganiziranci bili le pri enem podjetju Slovenci. Po drugih podjetjih so bili italijanski delavci. Nas ni prav nič sram, ako nas imenujejo teroriste ali kar si bode. Zlasti ne, ako nam kaj takega očita slovenski narodnjaki. Delavci so si priborili s pomočjo organizacije moč in vpliv. Bili bi enostavno vredni, da se jih natepe, ako ne bi hoteli uporabljati svoje moči v korist delavstva in proti vsem škodljivcem, pa naj bodo ti slovenske ali italijanske narodnosti. Neorganizirani delavci je kakor parasit na zdravem telesu zavednega delavstva. Delavec, ki vživa bogate sadove dela in bažo organiziranih delavcev, pa se noče organizirati, je brezznačajnejši ali duševni revež. Tisti, ki ga odvrtačajo od organizacije in ki skušajo organizacijo razbiti, so nevedni celo našega sovrastva. Organizacija je življenje delavcev, zato si ne bo dalo delavstvo odvzeti svoje organizacije od nobenega in v imenu nobene stvari. Zidarji vedo sedaj prav dobro, kakšni so slovenski narodnjaki. Vedo, kako trosijo denar, da bi odvzeli delavstvu moč, organizacijo. Zato nimajo pričakovati narodnjaki od nas prav nič prijetnega. In mi bomo ostali na svojem bolj prijetnega.

Cementne cevi
v vseh merah,
barvaste plošče
itd.

Kranjska betonska tvornica Tribuč & Komp., Ljubljana

Pisarna, delavnica in skladišče na Tržaški cesti. — Telefon šte. 296.

Stopnjice, bal-
koni, spome-
niki, stavbni
okrasni itd.

nem polju, zvesti svojim načelom in strem-
ljenju, pa če organizirajo vso slovensko me-
ščansko žurnalistiko proti nam. Nihče ni z
nami usmiljen, od nobenega tudi ne zahtevamo,
da bi nam delil miloščino. Zato smo proti na-
sprotniku tudi mi brez usmiljenja in bomo ne-
usmiljeno vodili boj proti vsem, ki imajo ve-
selje, razdirati naše delo. Ako pa objavljajo ne-
kateri časopisi kot uvodnike laži iz prsta iz-
sesane, tedaj nam ne preostane drugega, kakor
da preziramo tako žurnalistiko, ki sramoti naš
narod pred vsem svetom. Drugo vse uredimo
v Trstu, kakor bo prav nam in ne drugim.

— Nujno potrebno je, da se ranjenja obva-
ruje pred infekcijo. Zanesljivo antiseptično ob-
vezilno sredstvo, ki je tudi bolečine lajšajoče,
prisad odvrtačoče in zdravljenje pospešujoče,
je Praško domače mazilo iz lekarne B. Fragner
v Pragi. (Glej inserat.)

1,000.000 vinarjev

:: za tiskovni sklad „Zarje“ ::
27. izkaz:

Na koncertu del. org. v Trbovljah na vrtu sodr. Kač-
nika po sodr. I. Ravnikarju: Lizi Kačnik 20 vin., Dragar
20 vin., I. Strnak 20 vin., Mozetič 20 vin., I. Dornik 20 vin.,
A. Laznik 20 vin., F. Laznik 20 vin., M. Kmet 20 vin., I.
Lukoš 10 vin., Fr. Uloga 20 vin., Železnik 20 vin., Koduč
10 vin., Fr. Soltar 20 vin., I. Bartel 20 vin., Kotar 20 vin.,
Fr. Hering 20 vin., Hrovat 20 vin., Fr. Špan 20 vin., G.
Hraskovec 30 vin., I. Pavšek 100 vin., I. Tore 50 vin., Štef.
Čilenšek 20 vin., A. Gošče 20 vin., M. Renko 20 vin., Fr.
Jančar 20 vin., M. Iljaš 20 vin., I. Majdič 100 vin., I. Lavrič
20 vin., Fr. Rajej 20 vin., A. Biosio 20 vin., I. Zuhari 20
vin., M. Povše 20 vin., R. Buzio 20 vin., Fr. Smid 20 vin.,
I. Medvedšek 20 vin., Fr. Kanizar 20 vin., I. Alba 20 vin.,
Hauptman 10 vin., M. Gosak 20 vin., Jerčin 10 vin., B.
Kosmač 20 vin., K. Šimon 10 vin., R. Guna 20 vin., C.
Miko 10 vin., Fr. Šimon 20 vin., I. Krečnik 10 vin., A. Se-
kil 10 vin., I. Urko 20 vin., P. Gosak 20 vin., Fr. Ajnik
20 vin., I. Tokan 100 vin., V. Posavec 60 vin., R. Kalšek 20
vin., F. Papež 20 vin., A. Jelen 20 vin., S. Zaplatič 10 vin.,
I. Šmerekaj 20 vin., I. Hudar 10 vin., I. Pintar 40 vin.,
D. Kokalj 20 vin., A. Topolšek 10 vin., I. Bačko 20 vin.,
Fr. Hribar 10 vin., Tršan, potnik pri Krišperju 100 vin., na
konferenci na Jesenicah 404 vin., Petrič 10 vin., pevec ljud.
odra v Trstu na zidarski veselici mesto vstopnine 300 vin.,
v delavnici Benvenuta v Nabrežini A. Cibic 40 vin., R. Do-
brila 40 vin., N. Diminič 40 vin., G. Sever 40 vin., I. Gru-
den 40 vin., A. Fedati 20 vin., G. Zampertan 20 vin., I. Re-
bula 40 vin., A. Rebula 20 vin., A. Zupančič 20 vin., D.
Frančičko 40 vin., G. Brunat 20 vin., I. Gruden 50 vin., A.
Pianet 20 vin., N. Radusek 40 vin., I. Rokin 80 vin., I. Zu-
pančič 20 vin., L. Modestino 20 vin., G. Marini 30 vin., Št.
Sustarčič 30 vin., Jožef Markuža 20 vin., I. Markuža 20 vin.,
G. Menigutti 30 vin., E. Legiša 20 vin., B. Riborič 40 vin.,
A. Manigetti 30 vin., A. Škrk 20 vin., E. Brandolič 40 vin.,
A. Cezare 20 vin., L. Ronsant 20 vin., v delavnici Kava Ro-
mano in kamnolomu G. Zili 13 vin., I. Gieront 20 vin., I.
Gieront 10 vin., R. Adam 20 vin., G. Anut 20 vin., G. Po-
jan 20 vin., E. Zuk 20 vin., P. Spežot 20 vin., A. Pertot
40 vin., V. Furlani 20 vin., M. Perin 20 vin., P. Rikote 40
vin., A. Sabadin 20 vin., I. Sardač 40 vin., I. Puntar 20 v.,
I. L. Caharija 100 vin., I. Pasint 20 vin., A. Bargamos 20 v.,
I. Kalogni 20 vin., I. Kavčič 31 vin., T. Caharija 100 vin.,
F. Zigon 10 vin., K. Diano 20 vin., I. Zof 20 vin., A. Kav-
čič 20 vin., A. Lenarda 50 vin., S. Štuka 40 vin., M. Bortol-
la 32 vin., Delpikolo 40 vin., V. Baš 20 vin., S. Papo 20
vin., B. Bostjan 20 vin., A. Stofla 100 vin., I. Cunderlik
60 vin., F. Antonič 40 vin., D. Glonarda 10 vin., A. Pagato
30 vin., Z. Stefanato 10 vin., K. Matina 10 vin., I. Sedmak
41 vin., I. Tavčer 20 vin., I. Legiša 20 vin., V. Stofla 20 v.,
G. Pertot 20 vin., I. Svara 20 vin., F. Harej 10 vin., I. Mo-
kole 20 vin., A. Jurca 83 vin., I. Pertot 40 vin., A. Pipan
20 vin., R. Gon 50 vin., I. Antonič 20 vin., I. Gruden 32 v.,
F. Lorenčuti 20 vin., L. Cumarod 20 vin., A. Marušič 30 v.,
S. Burgo 20 vin., K. Martinš 20 vin., A. Rebula 20 vin., F.
Peru 40 vin., I. Caharija 100 vin., S. Kosmina 50 vin., I.
Jazbec 20 vin., A. Pertot 40 vin., I. Kobencelj 20 vin., I.
Lukman 40 vin., I. Pertot 20 vin., I. Persič 20 vin., A. Can-
kar 40 vin., I. Caharija 20 vin., I. Colja 20 vin., F. Zidarč
12 vin., F. Uršič 20 vin., F. Frankič 20 vin., T. Košta 10
vin., F. Lukman 20 vin., V. Kaligariš 20 vin., P. Ugenti
20 vin., M. Cermelj 40 vin., A. Colja 50 vin., I. Vio 20 v.,
G. Rikate 40 vin., S. Pertot 20 vin., v delavnici Ivana Ca-
harija v Nabrežini: A. Pertot 100 vin., I. Frančiški 40 vin.,
I. Colja 100 vin., M. Antonini 100 vin., I. Abokole 100 v.,
V. Kosmina 100 vin., I. Devetak 40 vin., S. Devetak 40 vin.,
I. Devetak 60 vin., M. Večnela, Sv. Križ 100 vin., K. Vi-
doni, Sv. Križ 100 vin., I. Cvetič 50 vin., R. Kosmina 100
vin., I. Tence, Sv. Križ 100 vin., A. Ukmar 100 vin., A. Žer-
jav 100 vin., I. Tence 40 vin., I. Sedmak 100 vin., S. Sed-
mak 40 vin., I. Radovič 100 vin., V. Kodrič 50 vin., A. Lav-
renčič 40 vin., A. Pertot 40 vin., V. Pertot 40 vin., A. Bron-
zin 40 vin., Buzeti 50 vin., I. Medved 100 vin., Zigon 40
vin., Gk. 40 vin., Gaspari 40 vin., Mahut 40 vin., Pertot
40 vin., I. Cozzi 120 vin., P. Kozzi 80 vin., I. Pirjevec 60
vin., I. Tence 30 vin., S. Sedmak 30 vin., I. Legiša 20 vin.,
I. Puligot 40 vin., izven delavnice, neimenovana gospa 40
vin., T. A., učit. 40 vin., I. Cidurdo 30 vin., gđca. K. P.,
učit. 100 v., gđc. A. V., uč. 100 v., N. N. D. 70 v., N. N. Dor.
100 v., G. Godač 60 v., Caharija Ketinov 40 v., A. Slavec
50 v., gđc. M. Lončar, pri Levu* 100 v., Murnik od Ilirije-crme
500 vin., Borštork od Kolinske cikorije 200 vin., gostinja pod
Roži v Idriji (vesela družba) 58 vin., Baloh v Cukovi gos-
tini v Idriji nabral 120 vin., Batagelj pri Leopušku v Idriji
120 vin., Kajetan pl. Premerešin v Idriji 100 vin.

Skupaj 122774 + 10074 = 132848 vin.*

Prispevke za milijonski sklad sprejema, vloga v „Delavsko
hranilnico“ in izkazuje v „Zarji“ sodrug Viktor Zore, taj-
nik strokovnih društev, Ljubljana, Selenburgova ulica št. 6,
II. nadstropje.

Vestnik organizacij.

I. redni občni zbor Glasbene podružnice „Vzajemno-
sti“ se vrši danes, 22. junija ob 8. zvečer v vrtnem
salonu gostilne „International“, Resljeva cesta 22. —
Dnevni red: 1. Pozdrav načelnika. 2. Poročila: a) tajnika,
b) blagajnika, c) arhivarja, d) kontrolorja. 3. Volitev odbora.
4. Raznoročje. — Pristop imajo redni in podporni člani
podružnice. — K obilni udeležbi vabi odbor.

Odbor mladinske podružnice ljubljanske in nogo-
metni osek imata skupno sejo danes dne 22. t. m. ob
8. zvečer v društvenih prostorih v Selenburgovi ulici.

Mesečni shod podružnice lesnih delavcev bo v ne-
deljo dne 23. t. m. točno ob 9. dopoldne v salonu gostilne
pri „Levu“ na Marje Terezije cesti, z obilnim dnevnim
tedom.

Občni zbor skupine zidarjev v Ljubljani bo v ne-
deljo 23. t. m. ob pol 10. dopoldne v salonu gostilne „In-
ternational“ (J. Petrič), Resljeva cesta 22.

Kranj. Ustanovni občni zbor podružnice „Vzajemno-
sti“ bo v nedeljo dne 23. t. m. ob 2. popoldne v gostilni gosp.
Potucka (pri Pidru) v Kranju. Pristop imajo le člani in oni,
ki pred začetkom zborovanja pristopijo.

Ženska podružnica „Vzajemnosti“ ima v ponedeljek
zvečer ob 8. v društvenih prostorih redni mesečni sestanek.
Zavolju svoje veselice je želeli čim obilnejšo udeležbo.

Trnovsko-kraškova organizacija v Ljubljani ima
v ponedeljek dne 24. t. m. ob 8. zvečer javen shod pri
M. Sokliču (pred Konjušnico št. 4), na katerem bo poročal
občinski svetnik sodrug Eubin Kristan o političnih razmerah
pri nas.

Kolodvorska podružnica „Vzajemnosti“. V kolodvor-
skem okraju stanujoče sodrugi opozarjamo na sestanek čla-
nov, ki bo v ponedeljek 24. t. m. ob 8. zvečer v gostilni
„International“ na Resljevi cesti. Dolžnost vsakega zavednega
pristaša stranke je, da se ga udeleži. Razpravni predmet po-
sebnost za ta okraj jako važen. Sklicatelj.

Skupna seja izvrševalnega odbora in založbe
„Zarje“ je v torek dne 25. junija ob 7. zvečer v upravni-
štvu „Zarje“.

Državni zbor.

Dunaj, 21. junija.

Zbornica je sklenila danes v poimenskem
glasovanju s 368 proti 95 glasovom prehod v
specialno debato o brambnih predlogih. Proti
so glasovali skoro samo socialni demokrati,
skoro vse meščanske stranke so glasovale za.
Patriotardi so tudi hoteli uprizoriti majhno na-
silnost s tem, da so se dali v zborniški dvorani
v ogromnem številu vpisati v listo govornikov,
po tej poti so hoteli debato okrajšati. Proti temu
so odločno protestirali socialni demokrati, in
tako se je moral podpredsednik Jukel potruditi,
da je izvršil vpisovanje v govorniško listo na
običajni način z izžrebanjem v dvorani prora-
čunskega odseka. Med napeto pozornostjo vse
zbornice sta prepričevalno utemeljila manjšin-
ska poročevalca sodruga Liebermann in Da-
szynski svoja manjšinska vota.

V naslednjem podajamo sejno poročilo.
Predsednik Sylvester odpira sejo ob 11.

Po prečitaniu došlih vlog in po rešitvi ge-
neralne debate o brambnih predlogih je bilo po-
imensko glasovanje o prehodu v specialno de-
bato o brambnih predlogih, ki se je sklenil proti
95 glasovom.

Manjšinski poročevalec posl. Liebermann
(soc. dem.) izjavlja, da brambni zakon niti ene
nade ne izpolnjuje ljudstvu. Pod razvalinami
zakona je pokopana nada na demokratizacijo
armade. Potem ko pretnja § 14. ni izgrešila svo-
jega učinka, je prišel

cukreni kruh.

Krona je smatrala za potrebno, da je poslance
pohvalila. Brambni zakon zelo ojačuje moč
krone in potiska demokracijo nazaj. Boj za
ustavo nikakor še ni pri kraju in treba ga bo
obnoviti z vsjo silo; končal pa se bo samo s po-
polno zmago demokracije. (Živahno pritrdjeva-
nje.) Zategadelj je govornik stavil predlog, da
se zahteva zakonska predloga o vojaški or-
ganizaciji. Govornik nadalje zahteva predlog
o zakonu vojaške oskrbe, zakaj nečloveško in
grozovito je, da se nalagajo ta ogromna vojaška
bremena ljudstvu. To mora privedi do kata-
strofe. Voditelj Nemcev dr. Sturm je leta 1868.
pri posvetovanju o brambnem zakonu zaklical:
Ustvarja se neznosno vojaško breme, opora di-
nastije, bič ljudstev. Ustanavlja se vojaška vojs-
ka, ne pa ljudska. Brambni zakon je

vojaški konkordati.

Le sklenite postavbo, le pehajte se za naklonje-
nost krone in nikar se ne brigajte za tožbe ljud-
stev, ki tavajo od ene gospodarske krize do
druge. Odkar so vložene brambne predloge, je
v vsej monarhiji vojaško nasilstvo in povelji-
niška oblast se je raztegnila na obadva par-
lamenta. Enega so z brahijalno silo prisilili, da
je pogotil brambne predloge. Drugemu so jih
izsilili. Kar pokorite se temu tiranstvu! Ampak
tam zunaj ljudstvo dobro pazi in sklepi, ki jih
boste storili, bodo padli nazaj na vaše glave
kakor proti nebu izstreljena pušica. (Živahno
pritrdjevanje in ploskanje.)

Manjšinski poročevalec Daszynski (soc.
dem.) izjavja: Pol milijona ljudi in pol milijarde
kron hočejo zdaj dati dinastiji. Vplivanje od
strani ministrov in pritisk dvornih krogov je ob
tej priliki popolnoma jasno stopil na dan.

Konvencionalna laž

je, ce poljski buržvaziji izjavljajo, da patrio-
tizem v Galiciji kogarkoli navdušuje. Govornik
sicer ne ve, kako se s patriotizmom pri Nemcih,
Italijanih in Jugoslovanih, ampak patriotizem se
vendar ne rodi od danes do jutri, patriotizem je
vendar zgodovina, tradicija, izraz v teku daljše
dobe. Kje najdemo kakšno dejanje, ki bi ute-
gnilo vneti v srcu avstrijski patriotizem. Govor-
nik nato plastično opisuje, kako je Avstrija
vedno skušala zatreti slehrno gibanje, ki je ho-
telo razbiti okove hlapčevstva.

Sklicevanje na patriotizem

razpade v nič, ker je podlaga za ta patriotizem
v vsaki stranki drugačna. Govornik preide na

razmerje do Italije

in pravi: Mi vendar nimamo nobenega sovra-
štva do Italije, kako pa je potem možno, da be-
remo članke po listih, ki odkrito utemeljujejo
oboroževanje z ozirom na Italijo? (Živahno
pritrdjevanje pri socialnih demokrati.) Mi smo
z našimi italijanskimi brati enega duha in enega
srca. Nikakšno agitatorično pretiravanje ni, če
po pol stoletja miru v Avstriji rečemo, da se je
porabljalo vojaštvo

izključno proti ljudstvu.

Navadno je šlo za politične in strankarske boje,
v katere je vojaštvo posegalo v prilog te ali
one stranke. Ali pa tudi porabljalo vojaštvo za
poravnavo obmejnih prepričev med veleposest-
niki in kmeti. Skoro nobene dežele, nobenega
večjega mesta v Avstriji ni, kjer ne bi bila in-
tervencija vojaštva povzročila krvavih rezulta-
tov. Kdaj je še nastopila armada za kmete in
delavce? In vendar so naši sinovi armada! Raz-
umeli boste, da ne podpisemo načela: »Vojak
mora na povelje streljati tudi na očeta in ma-
ter« in da ga smatramo za

grozovito bestialnost.

Mi bomo naše sinove tako vzgojili, da nikdar
ne izvrše tega povelja. (Živahno pritrdjevanje.)
Govornik utemeljuje nato svoje manjšinske
predloge o izobrazbi častnikov. Nato govori o
zadnjih dogodkih v poljskem kolu. V teku zad-
njih dni je nastalo smrtonosno pehanje za
milost pri cesarju. Pokazalo se je, da ni dobro,
če se v demokratičnih časih vse stavi na oči
cesarja. Škodljivosti tega pomanjkljivega za-
kona hočejo zakriti

z oblakom patriotizma.

Če se zakon sklene, bodo socialni demokrati
z agitacijo, z bojem in poučnim delom začeli raz-
krinkavati lažnjivi patriotizem. (Živahno prit-
rdjevanje in ploskanje.)

Govorila sta še poslanca Haberman in
Neunteufel.

Predrznost državnih pravdnikov.

Na koncu se je interpeliral poslanec Ne-
mec zaradi neke konfiskacije govora v prora-
čunskem odseku. Podpredsednik Pernerstorfer
izjavi, da sporoči zadevo justičnemu ministru
z zahtevo, naj bo že enkrat konec teh v zad-
njem času ponavljajočih se nezakonitih konfi-
skacij.

Prihodnja seja jutri.

SOCIALNO-POLITIČNI ODESEK.

Osemurni delavnik v neprekinjenih obratih.

V prisotnosti trgovinskega ministra Röß-
lerja je socialno politični osek nadaljeval raz-
pravo o socialno demokratičnemu predlogu, ki
zahteva osemurni delavnik v neprekinjenih obra-
tih.

V zaključnem govoru je opozarjal poslan-
ec Seitz (soc. dem.) vlado na obvezne ob-
ljube, da v najkrajšem času izda naredbe o ne-
deljskem počitku in o oddihih v neprekinjenih
obratih. Z ozirom na striktno obljubo trgovin-
skega ministra, da navedene naredbe čimprej
izda, je predlagal poročevalec, da se razprava
o predlogu preloži do septembra, ko bo mogoče
na podlagi praktičnih izkušenj z naredbami fi-
nalizirati predlagani zakon.

Predlog je bil prejet.

DRAGINJSKI ODESEK.

Za suspenzijo žitne carine!

Draginjski osek je zaključil svoja posve-
tovanja o protidraginjskih predlogih in pripo-
roča zbornici sledeče predloge:

1. Zoper združevanje žita, moke, sočivja in
krme se pozivlja vlada, da brez odloga uvede
pogajanja z ogrsko vlado o začasni odpravi
carine na žito, sočivje in na krmo.

2. Vla se pozivlja, da ohrani pri predpri-
pravah za novo avtonomno carinsko tarifo in
za carinske in trgovinske pogodbe z vnanjimi
državami načelo enakomerne in zadostne ca-
rinske zaščite za poljedelstvo na eni, za obrt
in industrijo na drugi strani, hkrati da upošteva
s tem načelom združljivo znižanje carin, zlasti
znižanje in odpravo onih carin, ki služijo pre-
nim cenam kartelov.

3. Zbornica naj čimprej izvozi carinski
odsek, ki naj pravčasno začne s študiranjem
bodočih carinskih pogajanj.

Davek na avtomobile.

Davčni osek je po daljši debati določil
davčne postavke avtomobilskega davka. Za
motorna kolesa: 5 K, za motorna kolesa s pri-
klopljenim vozičkom: 15 K, za elektroavtomob-
ile: 150 K; za druge avtomobile: 60 K. Os-
novna taksa in doklade za vsako konjsko silo
(po voze izpod 10 HP): 4 K.

Zadnje vesti.

BEBEL NA DUNAJU.

Dunaj, 21. junija. Starina mednarodne so-
cialne demokracije Avgust Bebel je prišel k
šestdesetletnici dr. Adlerja na Dunaj. Oglasil
se je v parlamentu, kjer so ga pozdravili v
klubskih prostorih nemškega socialno demo-
kratičnega kluba socialnodemokratični po-
slanci z dr. Adlerjem in Pernerstorferjem na
čelu. V prezidialni loži je prisostvoval razpra-
vam poslanske zbornice in poslušal ognjevit
in učinkovita izvajanja sodr. Daszynskega o
vporabi vojaštva pri nemirih. Adlerjevo šest-
desetletnico proučevala dunajski sodrugji v nede-
ljo zvečer s slavnostnim komerzom. Z Beblom
je prišel tudi poslanec Dietz.

NOVI MILIJONI ZA MILITARIZEM.

Dunaj, 21. junija. Tu so razširjene vesti,
da namerava vojna uprava uvesti v najbližji
bodočnosti avtomatične puške. »N. Fr. Pres-
se« demtira te vesti, češ, da ne odgovarjajo
dejstvu. — Vprašanje je le, koliko časa?

TAFT IN ROOSEVELT.

Chicago, 21. junija. Komisija za verifika-
cijo mandatov je razveljavila več kakor 30
mandatov, ki jih je označil Roosevelt za neve-
ljavne. — Ponoči je podila ena konferenca
drugo, a do sporazumljenja ni prišlo. Obe
stranki imata željo po kompromisu. Narodni
konvent bo zborval še do polovice prihodnjega
tedna, le če bi odstopil Taft in se sklenil kom-
promis, bi končal prej z zborovanjem.

MANDAT GOSPE KUNETICKE.

Dunaj, 22. junija. Nemško češka poslanska
zbornica je imela živahno debato o mandatu
gospe Kuneticke. Dr. Urban je izjavil, da se po
zakonu ne more zabraniti izvoljeni gospe Ku-

netički certifikat. Slednjič pa je obveljalo mne-
nje, da postavodajalec ni imel namena dovo-
liti pasivno volino pravico ženskam.

OGRSKI DRŽAVNI ZBOR.

Budimpešta, 21. junija. Na seji prečitajo
najprej odseka poročila o rešenih vladnih
predlogih. Med temi je tudi poročilo bram-
nega odseka o rekrutnem kontingentu za leto
1912. Poročilo o tej zadevi se bo obravnavalo
na pondeljki seji. Predsednik prečita nato
pismo opozicionalnih poslancev, ki odklanjajo
v pismu vsako izvolitev v odseke in kot za-
pisnikarji. Predsednik pravi, naj se vzame
pismo samo na znanje, ker pismo ni vredno,
da bi se razpravljalo o njem in naj se določi
rok za nadmestne volitve. (Splošno odobra-
vanje.) Prihodnja seja v soboto ob 11. dopol-
dne. — Opozicionalni poslanci so tudi danes
prišli pred zbornico, kjer so jih zavrnili seveda
policija in vojak. Poslanec Szüllö je siloma
predrl vojaški kordon. Vojaka, med katerima
se je prebil, mu nista branila vstop v zbornico.
Oba bosta strogo kaznovana, akoravno se je
Tisza osebno zavzel zanj.

ATENTAT NA CUVAJA.

Zagreb, 21. junija. Jukiča in 16 sokrivcev
so izročili državnemu pravdnistvu, akte ima
preiskovalni sodnik. Državno pravdnistvo je
stavilo nalog, da se vodi preiskavo zoper Ju-
kiča zaradi zločina zavratnega umora in jav-
nega nasilstva, zoper sobtožence zaradi so-
krivde pri umoru. »Narodne Novine« poročajo,
da so v zvezi z atentatom tudi osebe izven
Hrvaške in da so bili dijak v Pragi in Dalma-
ciji v zvezi z Jukičem. Policija je prepričana,
da je bil atentat na Cuvaja le začetek cele vr-
ste drugih atentatov.

Zagreb, 21. junija. Hervoičevno stanje
brezupno. Bolnik je nezavesten.

BALKANSKA ZVEZA.

Bologna, 21. junija. Dunajski dopisnik
»Resta del Carlino« poroča, da je iz vero-
stojne strani izvedel, da je Avstro - Ogrska
sklenila s Srbijo, Bolgarijo, Rumunijo, Crno
goro balkansko zvezo. Z grško vlado so po-
gajanja zaradi pristopa v teku.

ITALIJANSKO -TURŠKA VOJNA.

Carigrad, 21. junija. Bivši opozicionalni
poslanec Lutfi Fikri zopet naglašja v svojem
listu »Ehham«, da Turčija ne bo mogla nade-
ljevat vojske, da bi ne zašla v velike finančne
zadregne. Lutfi Fikri pozivlja vlado in mlado-
turški komite, naj ne izpostavljajo več ljud-
stvo in deželo največji nevarnosti iz strahu
pred nepovoljnim mirom. Evropske diplomate
naj skuša pridobiti za to, da se pospeši mi-
rovno sklepanje. Najboljše sredstvo, da pride
dežela čimprej do miru, bi bilo koalicijsko
ministristvo.

Rim, 21. junija. Ruski poslanik Krupenski
je izjavil, da Rusija srčno želi, da vojna že pre-
neha, ker vojna ogroža internacionalni polo-
žaj. Rusiji preti neposredna nevarnost, če bi
bile Dardanele zaprte. Ruska trgovina je imela
12 milijonov rubljev škode, ko so bile Darda-
nele zaprte.

Pariz, 21. junija. Grški ministrski predse-
dnik Veniselos, ki je sedaj v Parizu, je stavil
velevlastim zaupno vprašanje, kakšno stališče
bi zavzele, ako bi združili otoke, ki so jih za-
sedli Italijani, s Kreto in Samosom v skupino
otokov. Po tem, kakšno stališče bi zavzele
velevlasti proti temu načrtu, bi se določilo,
kdo bi stopil na čelo te skupine.

KOLERA.

Bombay, 21. junija. Kolera se zelo razšir-
ja. Pretečni teden je zbolelo 518 oseb, od teh
je umrlo 428 oseb, med njimi dva Evropejca.

STAVKA MORNARJEV NA FRANCOSKEM.

Havre, 21. junija. Mornarji so zadovoljni
z razsodiščem, vendar so si izrekli 24urni rok
za odgovor.

STAVKA TRAMVAJSKIH USLUŽBENCEV V LIZBONI.

Lizbona, 21. junija. Voditelje stavke tram-
vajske uslužbencev so danes opoldne areti-
rali na stanovanjih. Ravno tako tudi člane ko-
miteteja. Tramvajske remize straži republikan-
ska garda.

BILINSKI V BOSNI.

Končana pogajanja.

Sarajevo, 22. junija. Pogajanja Bilinskega
s strankami so uspela. Sestavi se delovna ve-
cina, v katero vstopijo vse stranke razen srbs-
ke Kostičeve skupine. S tem so odstranjene
ovire proti delovanju deželnega zbora.

! Pošljite naročnino,
če je še niste!

Delavsko gibanje.

= Organizacija konzumentov pridobiva
čem dalje trdnjša tla. Občni zbor »Osrednje
zveze avstrijskih konzumnih društev«, ki se bo
vršil 28.,

B. Götzl, Ljubljana

Mestni trg št. 19. — Stari trg št. 8.

Brez konkurence!
Krasne novosti spomladanskih oblek in površnikov domačega izdelka. Za naročila po meri največja izbira tu- in inozemskega blaga.
Solidna postrežba.
Najnižje cene.

Novice.

* Poskusj z racami. V francoski akademiji znanosti je poročal ravnatelj naravoslovnega muzeja Perrier v uplivi hrane na race, ki neso jajca. Poskuse je napravil s tremi oddelki mladih rac: en oddelke je hranil z mesom, drugi z rižem in tretji le z rastlinsko hrano. Najprej so pričele nesti one race, ki so se hranile z ribami, potem one, ki so jedle meso, zadnje so bile vegetarijance. Vsak oddelke rac se je razlikoval z različnim številom znesenih jajc. V teku petih mesecev je znesla vsaka raca izmed onih, ki so se hranile z ribami 54 jajc, izmed onih, ki so jedle meso vsaka 45, a race, ki so uživale zgolj rastlinsko hrano, vsaka le po 14. Seveda je bila tudi kvaliteta jajc zelo različna: race, ki so jedle meso, so nanesele jajca bele barve, povprečno je tehtala vsaka jajce 77,9 gramov, jajca pa z rastlinsko hrano so bila nežne, rožnate barve in so tehtala po 60 gramov; jajca rac, ki so jedle ribje meso so tehtala po 58,5 gramov. Pri teh poskusih so se torej najslabše obnesle race, ki so dobivale rastlinsko hrano. Perrier sklepa iz teh živalskih poskusov, da je prehrana z mesom najboljše.

* Ribja koščica povzročiteljica smrti. Pred 14. dnevi je jedel trgovec Ignac Fürnberg iz Dunaja ribe in je pogoltnil tudi koščico. Tega niti ni čutil, ker je prišla koščica brez vseh bokčin v želodec. Čez nekaj dni je začutil v želodcu bolečino, ki so prihajale od dne do dne hujše. Poklical je zdravnika, ki je z operacijo odstranil koščico iz želodca. Po operaciji so pojenjale bolečine, a ne za dolgo časa. Pretečeni teden so ga prepeljali v Rotschildovo bolnišnico, kjer so konstatirali, da ima vnetje trebušne mrene, ki je nastala vsled tega, ker je koščica ranila mreno. Operirali so ga iz nova, a operacija ni imela zaželenega uspeha. Fürnberg je umrl.

* Statistika avtomobilov. Francija je vedela dolgo časa za ono deželo, kjer je največ avtomobilov. Sedaj jo pa prekaša Angleška. Koncem leta 1911. so našli na Angleškem 75.600 avtomobilov, na Francoskem 64.200, v Nemčiji 53.000, v Belgiji 11.600, v Italiji 6300, na Avstrijskem 5900 in v Švici 3670. Vse evropske države pa prekašajo Združene države v Ameriki. Leta 1901. so našli v Združenih državah le 85.000 avtomobilov, leta 1909. je poskočilo njihovo število že na 250.000 in danes imajo že 450.000. V Ameriki izdelajo tudi največ avtomobilov že od leta 1906. dalje. V tem letu so izgotovili 58.000 avtomobilov, na Francoskem le 55.000 in na Nemškem le 22.000. V Ameriki imajo 155 tovarn za avtomobile, v katerih bodo izdelali letos približno 225.000 avtomobilov.

* O kavi. Zelo je razširjeno mnenje, da je kava škodljiva, ker vsebuje strup — kofein. Nekateri pa trdijo, da je v eni skodelici kave tako malo kofeina, da niti misliti ni na kak škodljivinek. Vzrok, da škoduje kava nervoznim ljudem in onim, ki imajo srčno hibo, je iskati drugje. Pri žganju kave se razvijejo strupene snovi, ker se spremene sestavine kavnih zrn vsled visoke toplote. Snovi, ki se razvijejo pri žganju, uplivaajo zelo nepovoljno na duh in okus kave. Na draždanski higijenični razstavi so žgali kavo na način, ki izključuje spremeno kavnih snovi tako, da bi škodovala. Preden žgo kavo, jo očistijo vseh nečistosti, ki povzročajo, če so žgane neprijeten duh in vseh tošč. Za izčiščenje se rabi le nekaj minut. Na ta način očiščena kava je neškodljiva in ima slino prijeten duh. Pri očiščenju ostane velika množina umazane tekočine, ki dovolj jasno kaže, da je treba kavo pred žganjem temeljito osušiti.

Odgovorni urednik Fran Bartl.
Izdaja in zalaga založba »Zarje«.
Tiska »Učiteljska Tiskarna« v Ljubljani.

Ni ga nikakršnega dela

! pri katerem bi se ne ulegli rauti. Tudi čisto neznanje rane, če jih ne zakrijemo, postanejo lahko vsled nesnage hudo in težko ozdravljive ter imajo za posledico hude bolečine. Nujno potrebno je torej, da vsako rano najmanjšo rano obvezujemo z antiseptično obvezo. Če nad 50 let priznana obvezilno domače zdravilo, antiseptično, hladilno, bolečino lajšajoče, prisaga odvrčajoče in zdraviljenje pospešujoče izvlečno mazilo je prav dobro znano Prusko domače mazilo iz lekarne B. Prager v Pragi 203 III. Pušica po 70 h se dobiva po vseh lekarnah, vendar je strogo paziti na ime preparata in izdelovalca. Kjer se ga ne dobi, naj se naroči naravnost pri izdelovalcu proti vplačavi K 3-16 za 4 pušice franco.

Martin Kralj

čevljar in izdelovalec gornjih del
Ljubljana, Wolfova ulica 12

se priporoča za vsa v svojo stroko spadajoča dela, ki jih izvršuje hitro, točno in solidno.

HOTEL BELLEVUE.

V soboto 22. junija 1912

velik kres

z vojaškim koncertom
godbe pešpolk kralj Belgijcev štev. 27.

Ob 9. zvečer se zažge velik

Stuwerjev ogenj.

Začetek ob pol 6. zvečer. — Vatopnina 60 vin.
Otroci prosti.

Ivan Friedl, restavrater.

Celo noč
oaprto

Kavarna Leon

Celo
noč odprto

Najnovejše! Najnovejše!

Maksim Gorkij

„Mati“.

Cena K 4.—.

To pohvalno delo slavnega ruskega pisatelja je izšlo te dni. Dobiva se po vseh knjigarnah, kakor tudi v založbi »Zarje« v Ljubljani, ki je knjigo založila in izdala.

Ivan Zorko

ključavničarski mojster

na

Glincah pri Ljubljani

izdeluje vrtno železne skladne stole, klopi in mize. Mize podolgate na štiriogle ali okrogle, po poljubni barvi. Pripravne tudi za dvorane. Pripravne so pa tudi za spravi, ker se zlagajo in vsled tega potrebujejo malo prostora. Izvršujem tudi vsakovrstna ključavničarska dela po najnižjih cenah. — Istotam je naprodaj še skoro nova železna blagajna.

Gramofoni - automati !!

tovarniška zaloga

GRAMOFON-AUTOMAT za poslušanje z vnetom po 10 ali 6 vin. z 20 kom. in 1000 šivank samo 90 K

PRVI GRAMOFON z 10 komadi in 1000 šivank samo 100 K 30—

Za vsak gramofon pisмено jamstvo.

Gramofon-Ateljer

A. Rasberger

Ljubljana, Sodna ulica 5.

Pazite natančno na naslov. Jaz ne prodajam ur in nivalnih strojev. Imam specijelno samo gramofone, godbene automatske in druge mehanične godbene stroje. Lastna delavnica za popravila.

Pišite po cenik. — Predno kje kupite, ogledite si mojo zalogo.

Vse potrebščine in vsakovrstne kolesje v zalogi.

Občno konsumno društvo v Idriji

r. z. z. o. z.

vabi svoje člane na izredni

občni zbor,

ki bo dne 7. julija t. l. pri Črnem orlu v Idriji. Začetek ob 9. dop.

Dnevni red:

1. Poročilo nadzorstva o poslovanju zadruge.
2. Volitev enega člana načelstva.
3. Eventualna volitev enega člana v nadzorstvo.
4. Raznosterosti.

Prosi se obilne udeležbe. Pristop dovoljen le proti izkazu članske legitimacije ali članske knjižice.

V Idriji, 18. junija 1912.

Nadzorstvo.

Najboljše in najtrpežnejše

lodnasto blago,

športni in dežni plašči

lastni izdelek

dobavlja Prva izvozna hiša specialno tirolskega lodna in dežnih plaščev Anton Innerrechner Insbruck Abt. 30. Dobl se v vsaki boljši množini trgovini za gospode, kjer pa ne, se pošlje naravnost po povzetju.

Denar posojuje zasebnik realnim osebam 5 odstotno. Vrača se v obrokih v 5 letih. Kukarki I. posterestante Berlin 47. ::

Ceno posteljno perje!

Najboljši češki nakupni vir!

1 kg sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2-40 K; prima polbelega 2-80K, belega 4 K; belega puhačega 5-10 K; velefinega snežnobelega, puljenega, 4-40 K, 8 K; puha sivega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinejši prani puh 12 K. Naročila od 5 kg naprej franco.

Zgotovljene postelje iz gostonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 120 cm široka, z dvema zglavnicama, 80 cm dolgi, 60 cm šir., polnjena z novim sivim, prav stano-vitnim puhačim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 24 K; posamezne pernice 10 K, 12 K, 14 K, 16 K, zglavnice 3 K, 3-50 K, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 18 K, 14-70 K, 17-80 K, 21 K, zglavnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4-50 K 5-20 K, 5-70 K, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12-80 K, 14-80 K. Razpošilja se po povzetju, od 12 K naprej franco. Lahko se franco zamenja za neugajajočo se vrne denar. — Natančni cenovniki gratis in franco.

S. Benisch, Dešenice štev. 758, Češko.

MOJA ŽENA

in vsaka pametna in varčna gospodinja rabi namesto dragega kravjega sirovega, kuhanega ali namiznega masla boljše, zdravejše, redilneje in izdatnejše in skoro polovico ceneje

margarino „Unikum“

Dobiva se povsod ali pa naroča naravnost.

Združene tvornice za margarino in sirovo maslo

Dunaj, XIV. Diefenbachgasse 59.

NE POZABITE

zahtevati Izrečno

Vértessov guljažev pridedek

ne samo kar guljažev pridedek, da ste gotovi, da ne dobite manjvredne poneverbe. — Če sto in stotisoči so ga rabili in pohvalili. Zajamčeno najčistejša naravna živalska mast in druge potrebnosti. Preiskano od c. kr. splošnega preizkuševališča na Dunaju. Tablica, zadosti za okoli 1 kg mesa, 2 kg krompirja, fižola in drugega sočivja stane 20 vin. Dobiva se po vseh boljših trgovinah. Pristen samo „Vertes“. Edina izdelovalnica: Tvornica živil Vértess & Co., Lugos 492 (Južno Ogrsko).

Potniki

v severno in južno AMERIKO

se vozijo sedaj le po domači avstrijski progi

Avstro-Amerikana

Trst-Newyork, Buenos Aires-Rio de Janeiro

z najnovejšimi brzoparniki z dvema vrtinčama, električno razsvetljavo, brezličnim brzjavom, na katerih je za vsakega potnika preskrbljeno, da dobi dovolj domače hrane z vinom, svež kruh, posteljo, kopelj itd.

Odhod parnikov:

v sev. Ameriko vsako soboto, v južno Ameriko vsakih 14 dni.

Vsakovrstna pojasnila daje drage volje brezplačno pri glavni agenturi za Kranjsko, Stajersko in Koroško:

SIMON KMETETZ, Ljubljana,

Kolodvorska ulica štev. 26.